

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

تمجید فرمانده کل قوا از فرمانده و نیروهای فراجا

حضرت آیت الله سید مجتبی حسینی خامنه ای فرمانده کل قوا در پیامی به مناسبت هفته نیروی انتظامی، ضمن قدردانی از مجاهدت و رشادت فرماندهی شجاع و باهوش و نیروهای غیور فراجا و خانواده های آنان، فراجا را از ستون های مستحکم امنیت کشور خواندند و تأکید کردند: تقویت همه جانبه نیروهای حافظ امنیت از جنبه های مختلف خصوصا ارتقاء فناوری ها از جمله استفاده هدفمند از هوش مصنوعی، نقش مهمی در کیفیت و تسهیل مأموریت ها دارد.

۲

کینه تاریخی

مارکو روبیو، وزیر امور خارجه دولت ترامپ، در سفر اخیر خود به یونان با توصیف هخامنشیان به عنوان غارتگر و جانی، نشان داد که دشمنی و اشنگتن نه فقط با جمهوری اسلامی، بلکه با مفهوم تاریخی ایران است.

آیت الله محمود رجبی؛

عدم پیروی از علی الاصول
رهبر انقلاب جبران شود

۲

واکنش ها به طرح معیشتی بزرگ شهرداری تهران

تورم صفر؛ حمایت مجلس،
سنگ اندازی دولت

۳

نزاع بر سر آینده؛ سخنان رویبو و افق تمدن ایرانی اسلامی

دکتر محمد مهدی اسماعیلی
استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران

سخنرانی مارکو رویبو، وزیر خارجه آمریکا، در هفتم اکتبر ۲۰۲۶ در آتن، معنایی فراتر از یک موضع گیری معمول دیپلماتیک داشت. او با یادآوری حمله سپاه خشایارشا به آتن، مقاومت آتنی ها و بازسازی آکروپولیس، گذشته را به سیاست امروز پیوند زد؛ سپس از یونان و روم به مسیحیت اروپا و تأسیس آمریکا رسید. این روایت، تلاشی برای معرفی غرب به عنوان یک پیوستار تمدنی و دعوت به دفاع از میراث تاریخی و موقعیت جهانی آن بود.

متن کامل در صفحه ۳

صفحه ۵

اقتصادی

زلزله در بازار بدهی آمریکا با نفت ۱۰۰ دلاری

نفت بالای ۱۰۰ دلار، تداوم اختلال در عبور نفتکش ها از تنگه هرمزو نگرانی از تشدید تورم، اکنون پیامدهایی فراتر از بازار انرژی پیدا کرده است؛ پیامدهایی که هر روز در بازار اوراق قرضه آمریکا، انتظارات نرخ بهره و چشم انداز رشد اقتصادی این کشور نیز نمایان می شود.

صفحه ۴

اقتصادی

ماجرای واگذاری زمین در چابهار به افغانستان

اظهارات زنگنه در گفت و گو با شبکه سحر افغانستان در حالی که ماهیت واقعی توافق، اجاره زمین برای سرمایه گذاری و بهره برداری اقتصادی است، به محملی برای سوء استفاده رسانه های معاند تبدیل شد.

فرمانده معظم کل قوا در پیامی به مناسبت هفته نیروی انتظامی، فراجا را از ستون های مستحکم امنیت کشور خواندند

تمجید فرمانده کل قوا از فرمانده و نیروهای فراجا

های مستحکم امنیت کشور خواندند و تأکید کردند: تقویت همه جانبه نیروهای حافظ امنیت از جنبه های مختلف خصوصاً ارتقاء فناوری ها از جمله استفاده هدفمند از هوش مصنوعی، نقش مهمی در کیفیت و تسهیل مأموریت ها دارد.

حضرت آیت الله سید مجتبی حسینی خامنه ای فرمانده کل قوا در پیامی به مناسبت هفته نیروی انتظامی، ضمن قدردانی از مجاهدت و رشادت فرماندهی شجاع و باهوش و نیروهای غیور فراجا و خانواده های آنان، فراجا را از ستون

این نهاد ارزشمند ارتقاء ببخشند. ممکن است خیلی از اوقات زحمات و فداکاری های حافظان امنیت، نزد برخی افراد عادی انگاری شود و همین مظلومیت و گمنامی است که اجر آنان را در پیشگاه الهی افزون می سازد. تقویت همه جانبه نیروهای حافظ امنیت از جنبه های مختلف انسانی، سخت افزاری و نرم افزاری خصوصاً ارتقاء فناوری ها از جمله استفاده هدفمند از هوش مصنوعی در تحلیل داده ها، نقش مهمی در کیفیت و تسهیل انجام مأموریت های فراجا دارد.

با درخواست علو درجات و رضوان الهی برای شهدای و الامقام فراجا و قدردانی از همه خانواده ها و کارکنان، سربازان، و نیروهای رشید و غیور خصوصاً فرمانده شجاع و خستگی ناپذیر و باهوش فراجا و مجاهدت های ایشان؛ امیدوارم با دعای سرورمان عجل العالی فرجه الشریف در اعتلای امنیت، اقتدار، و عزت ایران اسلامی بیش از پیش موفق باشند.

سید مجتبی حسینی خامنه ای
۱۶/مهر/۱۴۰۵

تحمیلی دؤم و سوّم آشکار تر شد. تمرکز و اصرار دشمن جنایتکار آمریکایی -صهیونی برای ضربه زدن به رده های مختلف فراجا از بالاترین سطوح تا سرپنجه های آن نیز اهمیت این نهاد را بیش از پیش عیان نمود. اما این تلاش مذبوحانه و ضربات خباثت آلود به ارکان نظم و امنیت جامعه که مشابهی برای آن در طول تاریخ موجود نیست، باعث نشد تا نیروهای شجاع فراجا دژه ای از مأموریت خود کوتاه بیایند و حتی در خیابان ها و خودروها، همان نقش و وظایفی که در امکان و مقرهای خود ایفا می کردند را به انجام رساندند.

ضرورت تقویت همه جانبه نیروهای حافظ امنیت

به همین جهت ملت مظلوم و مقتدر ایران، قدردان زحمات و تلاش های بی وقفه خدمتگزاران به امنیت کشور هستند و متقابلاً نیروهای فراجا که همانند ارتش و سپاه از عمق جامعه برمی خیزند، با رفتار اعتماد آفرین خود می توانند اعتماد مردم را به

متن پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

امنیت، از مهمترین نعمات الهی است و برقراری آن در نقاط مختلف ایران عزیز، از شهرهای بزرگ تا جزئی ترین واحدهای جمعیتی در روستاها و محله ها، از مرزبانی های سخت در شرایط دشوار آب و هوایی و اقلیم های متنوع کوهستان ها تا دریاها، از دشت ها و جنگل ها تا مرکزی ترین نقاط کشور، مرهون رشادت و شجاعت نیروهای فداکار و زحمتکش فراجا به عنوان یکی از ستون های مستحکم امنیت کشور است.

این امنیت ابعاد مختلف اجتماعی، اخلاقی، و آسایش عمومی را در جامعه فراهم می کند و چنین خدمت ارزشمندی علاوه بر جهاد فی سبیل الله از پشتوانه اجتماعی قوی برخوردار است. نقش پررنگ فراجا در سطوح مختلف از رده های فرماندهی و ستادی تا کلانتری ها و پاسگاه ها برای تأمین امنیت در سال های اخیر برجستگی بیشتری یافته است و نشانه های این تأثیر در جنگ های

خبر کوتاه

سرلشکر وحیدی: هیچکس حق تهدید و دخالت در تنگه هرمز را ندارد

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در پیامی به مناسبت روز نیروی دریایی سپاه گفت: راهبرد ما در این میدان، روشن، اصولی و تغییرناپذیر است: امنیت خلیج فارس و تنگه هرمز، امنیت درون زاد و منطقه ای است و هیچ قدرت فرامنطقه ای حق تهدید، حضور سلطه گرانه و دخالت در آن را ندارد.

سپاه: کشتی حامل گاز ال پی جی در تنگه هرمز به آتش کشیده شد

روز گذشته، نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرد کشتی غول پیکر حامل گاز ال پی جی مورد اصابت قرار گرفت و دچار آتش سوزی شد؛ مسئولیت تنش افزایی در حمل و نقل دریایی منطقه بر عهده ارتش متجاوز آمریکاست.

هزینه تراشی و سیاسی کاری به جای پیگیری مطالبات روستاییان

علیرضا عباسی، عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی خطاب به معاون رئیس جمهور در امور توسعه روستایی و مناطق محروم کشور! اظهار کرد: برگزاری نمایشگاه در هفته روستا خوب است، اما نه با تحمیل هزینه های سنگین به استان ها! ضمناً شما معاون توسعه روستایی رئیس جمهور هستید و گند مکاران کشور نیز عمدتاً روستایی هستند، فراموش نمی کنیم که در تأخیر پرداخت مطالبات امسال گند مکاران توسط دولت، از دیوار صدا شنیدیم، ولی از شما در پیگیری این مطالبه برحق کشاورزان صدایی نشنیدیم. وی افزود: سیاسی کاری شما و ورود به موضوعات غیرمرتبط با حیطه کاری تان و در عین حال عدم پیگیری خواسته های به حق کشاورزان، هرگز از خاطره روستاییان پاک نخواهد شد.

روانبخش: مجلس به خاطر قالیباف، کاری از دستش برنمی آید!

روز گذشته، نماینده مردم قم خطاب به رئیس مجلس درباره سکوت و انفعال در قبال عملکرد غیرقابل قبول همتی نوشت: جناب آقای قالیباف! یک هفته از خبر دلار پاشی بانک مرکزی گذشت، مجلس که بدون جناب عالی کاری از دستش برنمی آید جناب عالی چه اقدامی برای جلوگیری از این اقدام خطرناک انجام داده اید؟ وی افزود: آیا قرار است این موضوع هم مانند استیضاح وزیران به دست مرور زمان سپرده شود؟!

محمودی: مسیر رفع ظلم از رسایی را پیگیری می کنیم

نماینده تهران در مجلس دوازدهم اظهار کرد: تلاش می کنند در مجلس و خارج از آن، انقلابیون را محدود کنند؛ یکی از اقداماتشان، زندانی کردن آقای رسایی است. تابع قوانین جمهوری اسلامی هستیم اما مسیر رفع ظلم را پیگیری می کنیم.

فرماندار چابهار: اخبار واگذاری اراضی به اتباع خارجی کذب است

علیرضا نورا فرماندار چابهار اظهار کرد: ادعاهای مطرح شده درباره واگذاری اراضی چابهار به اتباع خارجی صحت ندارد. وی افزود: هرگونه سرمایه گذاری اتباع خارجی در شهرستان چابهار صرفاً در چارچوب قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران، از جمله قانون تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خارجی، با رعایت ضوابط و اخذ مجوزهای قانونی مربوط امکان پذیر است.

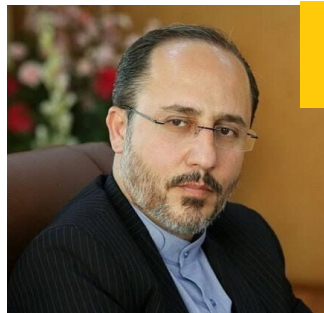
حوزه

آیت الله رجبی: عدم پیروی از علی الاصول رهبر انقلاب جبران شود

آیت الله محمود رجبی عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان رهبری و رئیس موسسه امام خمینی درباره مذاکره با آمریکا و ضرورت جبران اشتباهات مذاکره کنندگان، با هشدار نسبت به کوتاه آمدن مسئولین از مواضع اصولی رهبر انقلاب، اظهار داشت: «در طول تاریخ مذاکره با آمریکا برای ما جز خسارت چیزی نداشته است. برخی مسئولین جوری از مذاکره سخن می گویند، گویا همه چیز با مذاکره حل می شود.» وی با بیان اینکه دل بستن به مذاکره با کسی که می خواهد اسلام نباشد، تعجب آور است!، تصریح کرد: «مسئولین ما باید فرمایش های رهبر شهید انقلاب را مرور کنند و آنها را نصب العین قرار دهند.» آیت الله رجبی ادامه داد: «در جنگ اخیر، مسئولان مذاکره کننده به نظر علی الاصول رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) باید عمل می کردند ولی نکردند.» عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان رهبری خاطرنشان کرد: «در مرحله بعد از عدم پیروی از علی الاصول، رئیس تیم مذاکره کننده اعلام کرد که ما با این پیش شرطها مذاکره می کنیم، اما پیش شرطها محقق نشد و مذاکره کردند.» رئیس مؤسسه امام خمینی هشدار داد که دشمن از این نوع رفتار برداشت می کند که ما وحشت زده ایم. آیت الله رجبی همچنین با بیان اینکه شرایط برای مذاکرات عوض شده است، تصریح کرد: «آن تفاهم نامه برای زمانی بود که لبنان این وضعیت را نداشت، این حملات اخیر به کشورمان انجام نشده بود. با توجه به این اتفاقات، مطالبات بیشتری را ما باید در مذاکرات بگوییم.»

خلجی: «ترک نکردن میز مذاکره تحت هر شرایطی» خطای محاسباتی است

روز گذشته، سپهر خلجی رئیس شورای اطلاع رسانی دولت سیزدهم در گفتگو با شبکه خبر، پالس اشتباه برخی مقامات در مواجهه با آمریکا را غیرهوشمندانه و

خطای محاسباتی قلمداد کرد و اظهار داشت: اخیرا یکی از مقامات کشور بیان کرده «هر موقع با آمریکا مذاکره کردیم بعد از آن به ما حمله شد اما ما میز مذاکره را ترک نخواهیم کرد!» این موضع اشتباه حتما خطاست و بسیاری از دلسوزان و صاحبزنان اینگونه مواضع را غیرهوشمندانه می دانند. وی همچنین، واقعه هفتم اکتبر ۲۰۲۳ را اقدامی به هنگام در لحظه ای تاریخی برای به هم زدن نظم احتمالی آمریکا و اسرائیل در منطقه معرفی و تصریح کرد: اتفاق هفتم اکتبر و روند حوادث بعد از آن و حجم بالای جنایتهای اسرائیل با پشتیبانی آمریکا نشان داد تنها راه رهایی مقاومت است و مذاکره و

مفاهمه با جنایتکاران بین المللی نتیجه بخش نیست. رئیس شورای اطلاع رسانی دولت شهید رئیسی در ادامه چهار عرصه نبرد جمهوری اسلامی ایران با آمریکا را بیان کرد و گفت: در ۴ عرصه ی میدان، اقتصاد، روایت و دیپلماسی با آمریکایی ها در حال نبرد هستیم و توانستیم به گونه ای در برابر آمریکا نقش آفرینی کنیم که ترامپ با اینکه شعار اصلیش اول آمریکا بود و با این شعار روی کار آمد امروز اصلی ترین اولویتش کنترل قیمت انرژی در داخل آمریکا شده است. وی در پایان تاکید کرد: امروز ترامپ به موازات بن بست در عرصه نظامی با یک بحران در عرصه سیاست داخلی هم مواجه شده است.

نوبنیاد از واکنش ها به طرح معیشتی بزرگ شهرداری تهران گزارش می دهد

تورم صفر؛ حمایت مجلس، سنگ اندازی دولت

طرح معیشتی بزرگ شهرداری تهران با عنوان "تورم صفر" از هفته گذشته کلید خورد. طبق این طرح، بیش از ۱۲ کالای اساسی تا فروردین سال ۱۴۰۶ برای ساکنین تهران با قیمت ثابت عرضه خواهد شد. این طرح که در ادامه رویکرد هم افزای شهرداری تهران در شرایط ویژه و خطیر کشور کلید خورده، واکنش های مثبت گسترده ای را به دنبال داشت. با این حال و علیرغم استقبال مردم پایتخت و نمایندگان آنان در مجلس شورای اسلامی، برخی اجزای دولت و بویژه تیم رسانه ای و اطلاع رسانی دولت چهاردهم حمله علیه شهرداری را در پیش گرفتند.

امیرحسین درکی

روزنامه نگار

و قرار است چند نفر دیگر نیز به این مجموعه اضافه شوند. وی افزود: در ترکیب اولیه این کمیته، رئیس کل بانک مرکزی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیرای کشور و جهاد کشاورزی و شهردار تهران حضور دارند. زاکانی ادامه

داد: این مجموعه قرار است الگوی اجرا شده در تهران را بررسی کند و امکان تعمیم آن به کل کشور را مورد ارزیابی قرار دهد.

کارشکنی دولتی ها

علیرغم تمجید و الگوگیری رئیس دولت از طرح معیشتی شهرداری تهران، بخش رسانه ای دولت، حمله علیه شهرداری تهران را در پیش گرفتند. این طیف با ادعای اینکه هدف شهرداری از این اقدامات، سیاسی و انتخاباتی است، موج منفی را در برابر استقبال مردم از این کلید زده اند. در این راستا اخیرا خبرگزاری دولتی ایرنا مدعی شد: سیاست «تورم صفر» و تثبیت قیمت ها، بدون پشتوانه مالی پایدار، بیش از آنکه سیاست رفاهی باشد، تعهدی پرهزینه برای شهرداری ایجاد می کند و حمایت از قدرت خرید، از مسیرهایی مانند کالابرگ هدفمند و مهار عوامل تورم، پایدارتر از سرکوب قیمت هاست. از سوی دیگر رسانه اصلاحات نیز به مدیرمسئولی علی احمدنیا، رئیس امور اطلاع رسانی دولت، طرح تورم صفر را رویا فروشی جدید زاکانی خواند به آن حمله برد.

تمجید مجلس

در نقطه مقابل، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در حمایت از طرح معیشتی شهرداری تهران موضع گرفتند. غضنفری، نماینده مجلس با ارزیابی مثبت از اجرای طرح «تورم

صفر» گفت: اجرای چنین طرح هایی می تواند زمینه تأمین کالاهای اساسی با قیمت مناسب را برای مردم فراهم کند. پیمان فلسفی، نماینده تهران در مجلس و رئیس فراکسیون کشاورزی پویا و امور عشایر مجلس با اشاره به اجرای طرح «تورم صفر» از سوی شهرداری تهران و حذف واسطه ها در عرضه برخی کالاهای اساسی، این طرح را اقدامی ارزنده، خلاقانه و شجاعانه در شرایط فعلی اقتصادی کشور دانست. وی افزود: در شرایط فعلی که معیشت مردم با مشکل مواجه است و اقتصاد کشور تحت تأثیر نوسانات مختلف قرار دارد و دشمن نیز تلاش می کند مردم را ناامید کند، به نظرم کاری که شهرداری تهران انجام داده، اقدامی ارزنده و خلاقانه و شجاعانه بوده است. حجت الاسلام علیرضا سلیمی نماینده تهران و عضو هیات رئیسه مجلس نیز درباره تأثیر اجرای طرح «تورم صفر» توسط شهرداری تهران و عرضه ۱۲ قلم کالای اساسی با قیمت ثابت تا پایان سال بر سفره مردم گفت: واقعیت این است که شهرداری تهران اقدامات خوبی را در این مدت در دستور کار خود قرار داده است. یکی از این اقدامات توزیع کالاهای اساسی با قیمت ثابت تا پایان سال است. وی در ادامه اظهار کرد: توزیع کالاهای اساسی با قیمت مناسب و ثابت برای مصرف کننده از جمله اقدامات مثبتی است که شهرداری برای تسهیل امور زندگی مردم و جلب رضایتمندی شهروندان انجام داده است.

یادداشت

نزاع بر سر آینده؛ سخنان روبیو و افق تمدن ایرانی اسلامی

دکتر محمد مهدی اسماعیلی
استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران

سخنرانی مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا، در هفتم اکتبر ۲۰۲۴ در آتن، معنایی فراتر از یک موضع گیری معمول دیپلماتیک داشت. او با یادآوری حمله سپاه خشایارشا به آتن، مقاومت آتی ها و بازسازی آکروپولیس، گذشته را به سیاست امروز پیوند زد؛ سپس از یونان و روم به مسیحیت اروپا و تأسیس آمریکا رسید. این روایت، تلاشی برای معرفی غرب به عنوان یک پیوستار تمدنی و دعوت به دفاع از میراث تاریخی و موقعیت جهانی آن بود. کانون راهبردی سخنرانی، تأکید بر نقش تعیین کننده دهه آینده در سرنوشت قرن پیش رو بود. روبیو آینده غرب را میان حفظ جایگاه برتر جهانی و حرکت به سوی فرسایش، وابستگی و افول صورت بندی کرد. در این چارچوب، تقویت صنایع، بازسازی توان دفاعی و دستیابی به برتری فناورانه، اجزای برنامه ای برای بازبایی قدرت معرفی شدند. بنابراین، سخنرانی او را می توان بیان نگرانی درباره آینده نظم جهانی و جایگاه غرب در شکل دادن به آن دانست.

از منظر این یادداشت، این سخنان را می توان مؤیدی بر نگاه عمیق امام شهید انقلاب اسلامی دانست؛ نگاهی که منازعه را فراتر از پرونده هایی مانند موضوع هسته ای می دید و این پرونده ها را بهانه هایی برای فشار بر استقلال و هویت ایران تلقی می کرد. هنگامی که وزیر خارجه آمریکا از دفاع از تمدن غرب سخن می گوید و ایران را در برابر ارزش های آن قرار می دهد، لایه فرهنگی و هویتی نزاع آشکارتر می شود. در این خوانش، مسئله بنیادی، مواجهه با فرهنگ و تمدن اصیل ایرانی اسلامی است که ایستادگی و ظرفیت الهام بخشی دارد و نگاه جهانیان را به توان و عظمت خود جلب کرده است.

بر همین اساس، تقلیل رویارویی کنونی به زیاده خواهی، نابخردی یا نگاه سوداگرانه یک رئیس جمهور، توضیحی ناکافی است. شخصیت رهبران در انتخاب ابزارها و تشدید بحران اثر دارد، اما منازعه را باید در پیوند با ساختار قدرت، منافع منطقه ای و تصور بازیگران از آینده بررسی کرد. تغییر رئیس جمهورها لزوماً این تعارض ها را برطرف نمی کند. فهم ریشه های پایدار نزاع برای تصمیم گیری راهبردی ضروری است؛ زیرا مانع می شود آینده یک ملت به انتظار تغییر اشخاص در کشور رقیب وابسته بماند.

روبیو با رجوع به جنگ های ایران و یونان، زمینه تداعی میان گذشته باستانی و منازعه معاصر را فراهم می کند. این تداعی کارکردی سیاسی دارد: ساختن حافظه ای مشترک برای مخاطبان غربی و قرار دادن ایران در جایگاه رقیبی تاریخی. اهمیت این شیوه روایت در آن است که نشان می دهد چگونه بخش هایی از گذشته انتخاب می شوند تا برای رقابت امروز معنا و مشروعیت تولید کنند. در چنین چارچوبی، تاریخ به منبعی برای بسیج افکار عمومی و توجیه سیاست های قدرت تبدیل می شود. جنگ دوازده روزه و جنگ چهل روزه، از منظر این یادداشت، جلوه هایی از قدرت فرهنگی و تمدنی ایران را در برابر نگاه جهانیان آشکار کردند. مقاومت شگفت انگیز ایرانیان در صحنه جنگ و حضور پرشور مردم در خیابان ها نشان داد که قدرت ایران را نمی توان صرفاً با شمار تجهیزات نظامی یا شاخص های اقتصادی سنجید. پشتوانه این ایستادگی، احساس تعلق به ایران، حافظه تاریخی، باورهای دینی و اراده جمعی برای دفاع از استقلال کشور بود. این سرمایه فرهنگی و اجتماعی، محاسبات مبتنی بر ابزارهای مادی قدرت را به چالش می کشد.

در این خوانش، سخنان وزیر خارجه آمریکا را می توان واکنشی به ناکامی در برآورد ظرفیت مقاومت ایران دانست. رجوع اوبه میراث تمدنی غرب و تأکید بر ضرورت بازبایی قدرت، بیانگر نگرانی از آینده برتری غرب است. حمله به معنای شهادت نیز نشان می دهد که مشروعیت اخلاقی، هویت فرهنگی و توان الهام بخشی طرفین در معرض رقابت قرار دارد.

✓ ماجرای واگذاری زمین در چابهار به افغانستان چه بود؟

شامگاه پنجشنبه هفته گذشته، فیلم مصاحبه یک نماینده مجلس به سرعت در شبکه‌های اجتماعی دست به دست شد. محسن زنگنه، نماینده مردم تربت حیدریه و مه ولات و عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس، در این فیلم می‌گوید: «قرار شده ۱۱۰ هکتار زمین در بندر چابهار برای سرمایه‌گذاری به مردم افغانستان واگذار شود تا افغانستان بتواند در بندر چابهار در منطقه آزاد، یک سرزمین متعلق به خودش داشته باشد.» اظهارات زنگنه در گفت‌وگو با شبکه سحر افغانستان در حالی که ماهیت واقعی توافق، اجاره زمین برای سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری اقتصادی است، به محلی برای سوءاستفاده رسانه‌های معاند تبدیل شد.

این نماینده مجلس در واکنش به تحریف اظهاراتش

و برخی فضا سازی‌ها گفت: موضوع، اختصاص زمین برای سرمایه‌گذاری افغانستان در بندر چابهار است و به هیچ عنوان به معنای واگذاری خاک یا حاکمیت جمهوری اسلامی ایران نیست. زنگنه تأکید کرد: موضوع این بود که با توجه به اهمیت بندر چابهار برای افغانستان و اتصال این کشور و به خصوص کشورهای آسیای میانه به آب‌های خلیج فارس و دریای آزاد از مسیر دریای عمان، تفاهمی انجام شده است. به‌ویژه با وجود نبود مسیر دریایی برای افغانستان از طریق جنوب، این موضوع اهمیت دوچندان پیدا کرده است. براین اساس مقرر شده است ۱۰ هکتار زمین در بندر چابهار و حدود ۱۰۰ هکتار زمین در منطقه آزاد برای سرمایه‌گذاری کشور افغانستان اختصاص یابد. رئیس کمیسیون ویژه حمایت از تولید و نظارت بر اجرای اصل ۴۴

قانون اساسی گفت: همکاری‌های اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد، در چارچوب منافع مشترک دو کشور انجام می‌شود و ادعای واگذاری بخشی از خاک ایران فاقد مبنای واقعی است.

بر اساس تفاهم انجام شده میان ایران و افغانستان، مقرر شده ۱۰ هکتار زمین در مجاورت آب‌های بندر چابهار و بیش از ۱۰۰ هکتار در منطقه ویژه اقتصادی برای سرمایه‌گذاری کشور افغانستان اختصاص یابد.

پیش از این، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار از آمادگی این منطقه برای واگذاری ۱۰۰ تا ۲۰۰ هکتار زمین اختصاصی به افغانستان خبر داده بود تا هر نوع فعالیت اقتصادی، از تولید تا بسته‌بندی، در آن انجام شود.

بررسی نقشه راه عبور از رکود تورمی نشان می‌دهد؛

تولید قربانی ترک فعل

اقتصاد ایران برای عبور از شرایط فعلی و مهار تورم، نیازمند هدایت هوشمندانه نقدینگی از بازارهای دارایی به سمت فعالیت‌های مولد است. قوانین «برنامه هفتم پیشرفت» و «تامین مالی تولید و زیرساخت‌ها»، ظرفیت‌های قانونی ارزشمندی را برای تحقق این هدف فراهم کرده‌اند. با این حال، بهره‌برداری کامل از این ابزارها مستلزم عزم جدی و سرعت عمل بیشتر وزارت امور اقتصادی و دارایی است. در این گزارش ضمن تبیین اهمیت این رویکرد برای تقویت رشد اقتصادی و اشتغال، بر لزوم تدوین برنامه‌ای جامع و زمان‌بندی شده از سوی وزارت اقتصاد برای عملیاتی‌سازی هرچه سریع‌تر این تکالیف قانونی تأکید دارد.

و کاهش فشارهای ساختاری بر اقتصاد است. از سوی دیگر، توسعه سرمایه‌گذاری مولد، آثار مستقیمی بر اشتغال، تنوع تولید، کاهش وابستگی به واردات و افزایش درآمدهای مالیاتی دولت دارد. در اقتصادی که هم‌زمان با رکود و تورم مواجه است، افزایش ظرفیت تولید و زیرساخت‌ها باید در مرکز سیاست‌گذاری اقتصادی قرار گیرد؛ زیرا بدون گسترش تولید، امکان ایجاد اشتغال پایدار و افزایش درآمد واقعی خانوارها محدود خواهد ماند.

تدوین برنامه عملیاتی

وزارت امور اقتصادی و دارایی باید از وضعیت کنندی و تعلل در اجرای این تکلیف قانونی خارج شود. انتظار می‌رود این وزارتخانه با تدوین برنامه عملیاتی زمان‌بندی شده، موانع حقوقی و اجرایی انتشار اوراق ارزی و ریالی را برطرف کند، بستر تشکیل صندوق‌های پروژه را توسعه دهد، الگوهای استاندارد تامین مالی طرح‌های تولیدی و زیربنایی را ارائه کند و دستگاه‌های اجرایی، بازار سرمایه، شبکه بانکی و بخش خصوصی را برای استفاده از این ظرفیت‌ها هماهنگ سازد.

همچنین ضروری است گزارش روشنی از اقدامات انجام‌شده، موانع موجود و برنامه زمانی تحقق تکالیف قانونی به مجلس شورای اسلامی ارائه شود تا مشخص گردد این ظرفیت مهم قانونی با چه سازوکاری رسیده. اقتصاد ایران برای عبور از رکود تورمی، بیش از هر چیز به سرمایه‌گذاری جدید و افزایش ظرفیت‌های تولیدی نیاز دارد. منابع مالی در کشور وجود دارد؛ مسئله اساسی، فراهم کردن سازوکارهایی است که این منابع را از فعالیت‌های کم‌اثر و غیرمولد به سمت تولید، صادرات و زیرساخت‌ها هدایت کند. اجرای مؤثر قانون «تامین مالی تولید و زیرساخت‌ها» می‌تواند گامی مهم در این مسیر باشد؛ مشروط بر آنکه وزارت اقتصاد از مرحله وعده و اقدام محدود عبور کند و مسئولیت قانونی خود را با برنامه‌ریزی، سرعت و جدیت به نتیجه برساند.

تولیدی و زیربنایی، وزارت اقتصاد با سرعت و جدیت لازم برای توسعه این ابزارها اقدام نمی‌کند؟

ظرفیت‌های معطل مانده

صندوق‌های پروژه، سپرده‌های ارزی و اوراق مربجه ارزی و ریالی، ابزارهایی هستند که می‌توانند منابع پراکنده مردم را به سرمایه مورد نیاز تولید تبدیل کنند. از طریق تشکیل صندوق‌های پروژه ارزی و ریالی، انتشار اوراق مربجه ارزی، طراحی ابزارهای سپرده‌گذاری ارزی و فراهم کردن امکان مشارکت مردم در طرح‌های سودآور، می‌توان منابعی را که اکنون به دلایل مختلف در بازارهای دارایی نگهداری می‌شوند، به سمت احداث نیروگاه‌ها، توسعه صنایع، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، گسترش زیرساخت‌های حمل و نقل و اجرای پروژه‌های صادرات‌محور هدایت کرد.

مزیت این رویکرد آن است که به جای رقابت دولت و تولیدکنندگان برای جذب منابع محدود بانکی، زمینه استفاده از پس‌اندازهای مردمی و سرمایه‌های خارج از چرخه تولید فراهم می‌شود. اگر ابزارهای مالی متناسب با نیاز سرمایه‌گذاران طراحی شوند بازدهی، امنیت سرمایه‌گذاری و امکان خروج از سرمایه‌گذاری به‌درستی مورد توجه قرار گیرد، می‌توان بخشی از تقاضای سفته‌بازانه در بازار ارز، طلا، زمین، مسکن و خودرو را به سمت فعالیت‌های مولد هدایت کرد. البته نباید تصور کرد که صرف انتشار اوراق، به تنهایی تورم را مهار می‌کند یا مانع افزایش نرخ ارز می‌شود. موفقیت این سیاست به انتخاب پروژه‌های دارای توجیه اقتصادی، تامین بازدهی واقعی، شفافیت اطلاعات، مدیریت ریسک و هدایت مؤثر منابع جذب‌شده به سرمایه‌گذاری جدید بستگی دارد.

افزایش ظرفیت تولید در مرکز سیاست‌گذاری

با این حال، توسعه ظرفیت‌های تولیدی و صادراتی، یکی از پایدارترین راه‌های تقویت عرضه کالا، افزایش درآمدهای ارزی

جعفر قادری

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس

اقتصاد مقاومتی؛ مسیر تقویت تولید

پیمان فلسفی، عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس، با اشاره به فشارهای اقتصادی و تهدیدها، از طرح «اقتصاد مقاومتی» که به مجلس ارائه شده است، یاد کرد و گفت: تقویت امنیت غذایی، مدیریت ارز و طلا و جذب سرمایه‌گذاری‌های مردمی، از جمله اهداف این طرح است. تنها راه نجات اقتصاد کشور، اقتصاد مقاومتی است؛ به این معنا که روی پای خودمان بایستیم، به تولید داخلی بپردازیم و به داشته‌هایمان افتخار کنیم. باید دست دلال‌ها و واسطه‌ها را از سفره مردم و اقتصاد کشور کوتاه کنیم تا سفره مستقیماً به سفره مردم وصل شود. آقای دلا در این کشور باید خاتمه یابد و با عواملی که موجب کاهش ارزش پول ملی می‌شوند، مقابله شود.

موج خبر

کالابرگ جدید برای ۴۰ میلیون نفر

دولت پس از چند ماه وعده و تأخیر در افزایش اعتبار کالابرگ، اعلام کرده بود که از نیمه مهرماه امسال و هم‌زمان با آغاز مرحله دهم، اعتبار کالابرگ ۴۴ میلیون نفر (۵ دهک) افزایش خواهد یافت؛ اما با اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و شارژ کالابرگ گروه اول بدون تغییر، این وعده محقق نشد. یعقوب اندایش، معاون رفاه و امور اقتصادی این وزارتخانه، در این باره گفت: «تیم اقتصادی دولت هنوز برای تعیین عدد و تعداد دقیق مشمولان طرح افزایش اعتبار کالابرگ به توافق نهایی نرسیده است.» با این حال، محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، درباره افزایش مبلغ کالابرگ گفت: «همین روزها افزایش کالابرگ قطعی می‌شود.» او تصریح کرد: «در حال حاضر بر روی منابع مورد نیاز برای افزایش مبلغ کالابرگ کار می‌کنیم تا این موضوع نهایی و اجرایی شود. دولت در تلاش است با تأمین منابع لازم، حمایت بیشتری از معیشت مردم انجام دهد.» سازمان برنامه و بودجه کشور نیز اعلام کرد: «کالابرگ جدید برای حدود ۴۰ میلیون نفر در حال انجام است و با اتمام فرایندها، در مهرماه به صورت جداگانه پرداخت خواهد شد.»

ثبت فهرست حساب‌های بانکی افراد در سامانه مالیاتی

مدیرکل دفتر توسعه خدمات مالیاتی اشخاص غیرتجاری سازمان امور مالیاتی درباره زیرساخت‌های اجرای قانون و خدمات ارائه‌شده در سامانه اظهار کرد: بخشی از پیش‌نیازهای اجرای قانون با همکاری سایر دستگاه‌ها فراهم شده است؛ از جمله این موارد، اطلاعات خانوار و اطلاعات مکانی است که هم‌اکنون در سامانه بارگذاری شده و قابل استفاده است. جواد اسکندری افزود: موضوع دیگر، اطلاعات حساب‌های اشخاص است که با همکاری بانک مرکزی در سامانه قرار گرفته است. به این ترتیب، زمانی که فرد وارد سامانه شود، فهرست تمامی حساب‌های بانکی خود را مشاهده خواهد کرد. او ادامه داد: با توجه به تعداد بالای حساب‌های بانکی، ممکن است افراد با مشاهده فهرست حساب‌های خود متوجه تعداد زیادی از حساب‌هایی شوند که نیازی به آن‌ها ندارند. بر اساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، از روزهای آینده این امکان برای افراد فراهم می‌شود تا حساب‌هایی را که به آن‌ها نیاز ندارند، مسدود کنند. وی گفت: در مجموع، زیرساخت‌های لازم تا حدی فراهم شده و بخشی از خدمات نیز در این سامانه ارائه می‌شود. برای همه افرادی که کد ملی دارند، کارپوشه غیرتجاری ایجاد شده و بستر لازم برای اجرای قانون و ارائه خدمات از طریق این کارپوشه فراهم است.

وقتی تنگه هرمز نبض اقتصاد آمریکا را در دست گرفت؛

زلزله در بازار بدهی آمریکا با نفت ۱۰۰ دلاری

نفت بالای ۱۰۰ دلار، تداوم اختلال در عبور نفتکش‌ها از تنگه هرمز و نگرانی از تشدید تورم، اکنون پیامدهایی فراتر از بازار انرژی پیدا کرده است؛ پیامدهایی که هرروز در بازار اوراق قرضه آمریکا،

هادی هدایت زاده

روزنامه نگار

بازده اوراق خزانه داری ۱۰ساله آمریکا در هفته گذشته به محدوده ۵،۵۳ تا ۵،۳۶ درصد رسید؛ سطحی که از سال ۲۰۰۲ تاکنون سابقه نداشته است. هم‌زمان، قیمت نفت برنت در مقطعی از هفته‌ای ۱۰۵ دلار در هر بشکه عبور کرد و سپس در پی اظهارات ترامپ درباره مذاکرات سازنده با ایران، به محدوده ۱۰۳ دلار بازگشت. این تحولات نشان می‌دهد بازارهای مالی آمریکا نه تنها از سیاست‌های پولی و وضعیت بدهی دولت، بلکه از تحولات ژئوپلیتیکی و امنیت عرضه انرژی، به‌ویژه شرایط تنگه هرمز نیز تأثیر می‌پذیرند. البته افزایش قیمت انرژی می‌تواند تورم را تشدید کند و دست فدرال رزرو را برای کاهش نرخ بهره ببندد؛ در همین حال، کسری بودجه و افزایش بدهی عمومی آمریکا نیز سرمایه‌گذاران را به مطالبه بازده بالاتر سوق می‌دهد. در این معادله، تنگه هرمز به عاملی برای تشدید فشارها بر اقتصاد آمریکا تبدیل شده است؛ عاملی که می‌تواند هزینه اقتصادی تقابل را از بازار انرژی به اقتصاد آمریکا منتقل کند.

عقب‌نشینی نفت پس از اظهارات ترامپ

بازار نفت در هفته گذشته بار دیگر نشان داد که تنگه هرمز یکی از مهم‌ترین متغیرهای تعیین‌کننده قیمت انرژی در جهان است. تشدید حملات به نفتکش‌ها و نگرانی از کاهش عبور محموله‌های نفتی از این آبراه، قیمت نفت برنت را در معاملات پنج‌شنبه بیش از ۵ درصد افزایش داد و به بالای ۱۰۵ دلار در هر بشکه رساند. از سوی دیگر، مشکل بازار نفت تنها به میزان تولید و عرضه مربوط نمی‌شود؛ افزایش هزینه بیمه، محدودیت‌های لجستیکی، تغییر مسیر کشتی‌ها و دشواری تحویل محموله‌ها به مقصد نیز بر قیمت نهایی نفت اثر می‌گذارد. در نتیجه، حتی بازرگانی بخشی از صادرات، بازگشت بازار به شرایط عادی به تضمین امنیت کشتیرانی و پایداری جریان عرضه وابسته خواهد بود. در معاملات دیروز (جمعه)، قیمت نفت برنت با کاهش ۱،۶۸ دلاری به ۱۰۲،۶ دلار در هر بشکه رسید و نفت خام وست تگزاس اینترمدیت آمریکا نیز با افت ۱،۳۱ دلاری در محدوده ۹۰،۱۸ دلار معامله شد. در همین حال، رویترز گزارش داد که اظهارات دونالد ترامپ درباره انجام مذاکرات سازنده با ایران و خودداری از حمله به این کشور پیش از انتخابات میان‌دوره‌ای نوامبر، به کاهش نگرانی‌های کوتاه‌مدت بازار کمک کرد. این اظهارات احتمال تشدید فوری درگیری را در نگاه معامله‌گران کاهش

داد و موجب شد بخشی از صرف ریسک ژئوپلیتیکی از قیمت نفت خارج شود. با این حال، افت قیمت نفت به معنای پایان بحران نیست. نامشخص بودن سرنوشت مذاکرات، تداوم فشار دریایی آمریکا علیه ایران و خطر حملات تازه به نفتکش‌ها و زیرساخت‌های انرژی، همچنان بر بازار سایه انداخته است.

بازگشت هزینه بحران به واشنگتن

در حالی که افزایش قیمت نفت مستقیماً هزینه انرژی را بالا می‌برد، اثر دیگر بحران در بازار اوراق قرضه آمریکا نمایان شده است؛ بازاری که دولت این کشور برای تأمین مالی بدهی‌های خود و پوشش هزینه‌های عمومی به آن وابستگی گسترده دارد. بازده اوراق خزانه داری ۱۰ساله آمریکا در هفته گذشته به محدوده ۵،۳۴ تا ۵،۳۶ درصد رسید که بالاترین سطح از سال ۲۰۰۲ است. این بازده در ادامه معاملات به حدود ۵،۲۹ درصد عقب نشست، اما همچنان در سطحی بالا قرار دارد. افزایش حدود ۱۲۰ واحد پایه‌ای بازده این اوراق از ابتدای سال ۲۰۲۶، توجه سرمایه‌گذاران را به تحولات بازار بدهی آمریکا جلب کرده است. افزایش بازده اوراق به این معناست که دولت آمریکا برای استقرار جدید، در شرایط مشابه، باید هزینه بیشتری بپردازد. از سوی دیگر، با افزایش بازده اوراق موجود، قیمت معاملاتی آن‌ها معمولاً کاهش پیدا می‌کند؛ موضوعی که می‌تواند برای دارندگان این دارایی‌ها زیان ارزش بازار ایجاد کند. دن ایواسکین، مدیر ارشد سرمایه‌گذاری شرکت پیمکو، در گفت‌وگو با فایننشال تایمز هشدار داد که بازده اوراق خزانه داری ۱۰ساله آمریکا ممکن است برای نخستین بار از سال ۲۰۰۰ به ۶ درصد برسد. به گفته او، افزایش بازده ۵،۵ درصد یا بالاتر می‌تواند فشار قابل توجهی بر بازار سهام و اوراق اعتباری وارد کند. در چنین شرایطی، شرکت‌ها با هزینه تأمین مالی بالاتری مواجه می‌شوند، ارزش برخی دارایی‌های مالی کاهش می‌یابد و وام‌گیری برای خانوارها و بنگاه‌ها دشوارتر می‌شود. اهمیت این هشدار در آن است که افزایش بازده اوراق فقط مسئله وزارت خزانه داری آمریکا نیست؛ نرخ اوراق ۱۰ساله یکی از مبنای مهم قیمت‌گذاری وام‌های مسکن و تأمین مالی بلندمدت در اقتصاد آمریکاست. بالا ماندن این نرخ می‌تواند قدرت خرید خانوارها را کاهش دهد، تقاضا برای مسکن را تضعیف کند و هزینه سرمایه‌گذاری شرکت‌ها را افزایش دهد.

فدرال رزرو در دوراهی

فدرال رزرو (بانک مرکزی آمریکا) در سپتامبر ۲۰۲۶ نرخ بهره را افزایش داد و دامنه نرخ

هدف را به حدود ۳،۷۵ تا ۴ درصد رساند؛ اقدامی که در واکنش به تداوم فشارهای تورمی انجام شد. با این حال، بخشی از سیاست‌گذاران احتمال افزایش دوباره نرخ بهره تا پایان سال جاری میلادی (دی‌ماه ۱۴۰۵) را مطرح می‌کنند. البته در هفته گذشته نیز برخی مقام‌های فدرال رزرو بر ضرورت مهار تورم تأکید کرده‌اند. در مقابل، گروهی دیگر بر ضرورت احتیاط و بررسی اطلاعات اقتصادی پیش از هر تصمیم جدید تأکید دارند. این اختلاف نظر در شرایطی شکل گرفته که بازار کار نشانه‌هایی از ضعف نشان می‌دهد و قیمت انرژی نیز تحت تأثیر بحران خاورمیانه قرار دارد. اگر عبور نفت از تنگه هرمز به شکل پایدار احیا شود و قیمت نفت کاهش یابد، فشار بر تورم و انتظارات نرخ بهره نیز ممکن است کمتر شود. در غیر این صورت، فدرال رزرو با انتخاب دشواری میان مهار تورم و جلوگیری از تضعیف رشد اقتصادی روبه‌رو خواهد شد.

چرا ترامپ تحت فشار قرار دارد؟

دونالد ترامپ در شرایطی به استقبال انتخابات میان‌دوره‌ای نوامبر می‌رود که هزینه زندگی، قیمت بنزین، نرخ وام مسکن و وضعیت بازار کار برای خانوارهای آمریکایی اهمیت مستقیمی دارد. از این منظر، بحران نفتی تنها یک مسئله سیاست خارجی نیست، بلکه می‌تواند به مسئله‌ای اقتصادی و انتخاباتی تبدیل شود. تداوم درگیری و اختلال در عرضه نفت می‌تواند قیمت انرژی را بالا نگه دارد و فشار تورمی را تشدید کند. در چنین شرایطی، خانوارها با افزایش هزینه رفت‌وآمد و مصرف انرژی مواجه می‌شوند و بالا ماندن نرخ بهره نیز هزینه وام مسکن و سایر تسهیلات را افزایش می‌دهد. این فشارها در نهایت می‌تواند به نارضایتی اقتصادی و افزایش انتقادها از عملکرد دولت منجر شود. در مقابل، حرکت به سمت توافق و کاهش تنش‌ها نیز برای کاخ سفید مستلزم تصمیم‌های دشوار است. اظهارات ترامپ درباره مذاکرات سازنده با ایران و خودداری از حمله پیش از انتخابات را می‌توان در چارچوب تلاش برای جلوگیری از تشدید فوری بحران بررسی کرد. البته نمی‌توان صرفاً بر اساس این اظهارات نتیجه گرفت که فشار بازار نفت و اوراق قرضه، علت مستقیم تغییر موضع او بوده است؛ اما روشن است که افزایش هزینه‌های اقتصادی ادامه تنش، فضای تصمیم‌گیری دولت آمریکا را محدودتر کرده است. با این حال، معامله‌گران برای ارزیابی مسیر آینده قیمت‌ها، علاوه بر اظهارات سیاسی، به تحولات عملی در تنگه هرمز، میزان عبور نفتکش‌ها و وضعیت صادرات منطقه توجه می‌کنند.

انتظارات تورمی آمریکایی‌ها در بدترین وضعیت سه‌ساله

بر اساس آخرین نظرسنجی فدرال رزرو نیویورک که ماه گذشته انجام شد، میانگین انتظارات تورمی خانوارهای آمریکایی برای سال آینده به ۳٫۹ درصد افزایش به ۳٫۹ درصد رسید که بالاترین سطح در بیش از سه‌سال اخیر است. انتظارات قیمتی سال آینده در چندین دسته کلیدی افزایش یافت؛ انتظارات درباره رشد قیمت بنزین با ۱٫۷ درصد افزایش به ۴٫۶ درصد، غذا به ۵٫۳ درصد و مراقبت‌های پزشکی به ۹٫۱ درصد رسید. انتظارات برای شهریه دانشگاه به ۶٫۱ درصد و اجاره‌بها به ۶٫۶ درصد افزایش یافت. همچنین در آفاق سه‌ساله، انتظارات تورمی با ۵٫۱ درصد افزایش به ۳٫۲ درصد رسید و انتظارات پنج‌ساله بدون تغییر در ۳ درصد باقی ماند.

نبض اقتصاد

پرسش مجلس از همتی؛ مداخلات ارزی چه نتیجه‌ای داشت؟

نرخ دلار در بازار غیررسمی ارز، همچنان در کانال ۲۶۰ هزار تومان نوسان می‌کند. با این حال در شرایط کنونی، معیشت مردم و نوسانات ارزی به اصلی‌ترین دغدغه کشور تبدیل شده است. نمایندگان مجلس بر لزوم تغییر در سیاست‌های ارز و پولی تأکید دارند و از ناتوانی در کنترل بازار ارز و نقش مدیریت دولت چهاردهم انتقاد کردند. آنها معتقدند که بخش اصلی بحران ریشه در سیاست‌های پولی و ارزی و ضعف در عملکرد بانک مرکزی دارد. حمیدرضا حاجی بابایی، نایب رئیس مجلس، با اشاره به ضرورت مقابله با جنگ روانی و اقتصادی دشمن، گفت: مدیریت اقتصاد از مهم‌ترین اولویت‌های کشور است و در شرایط کنونی باید در بالاترین سطح مورد توجه قرار گیرد و تمام توان مسئولان در کشور به سمت مدیریت اقتصادی و حل مسائل معیشتی مردم هدایت شود. او افزود: مردم از این ناراحت نمی‌شوند که جنگ موجب گرانی شود؛ آنچه مردم را ناراحت می‌کند این است که بی‌مدیریتی یا کم‌دقتی موجب گرانی شود. اینکه مجموعه‌هایی خواسته یا ناخواسته به دشمن کمک کنند، پذیرفتنی نیست و باید با آن‌ها برخورد شود. او تأکید کرد: هرگونه ایجاد بستر برای سیاه‌نمایی، تبلیغ دشمن و فراهم کردن زمینه سوءاستفاده دشمن، قطعاً نابخشودنی است.

وظیفه بانک مرکزی چیست؟

حسین امامی‌راد، عضو کمیسیون آموزش مجلس، نیز گفت: بانک مرکزی نمی‌تواند صرفاً نظاره‌گر کاهش ارزش پول ملی و افزایش قیمت‌ها باشد. بر اساس قانون بانک مرکزی، مهار تورم و کمک به حفظ و ارتقای ارزش پول ملی از اهداف صریح این بانک است؛ بنابراین پرسش مجلس و افکار عمومی روشن است؛ اینکه بانک مرکزی در حوزه اختیارات خود برای مهار این فشارها چه کرده و نتیجه این اقدامات چه بوده است؟ او با اشاره به عبور نرخ دلار از مرز ۲۶۶ هزار تومان اظهار کرد: نمی‌توان نسبت به افزایش نرخ ارز بی‌تفاوت بود؛ وقتی نرخ ارز بالا می‌رود، هزینه واردات مواد اولیه، تجهیزات، دارو، کالاهای واسطه‌ای و بسیاری از کالاهای مصرفی افزایش پیدا می‌کند و این افزایش هزینه در نهایت خود را در قیمت کالا و خدمات و کوچک‌تر شدن سفره مردم نشان می‌دهد. این نماینده مجلس تصریح کرد: البته نمی‌توان تمام مشکلات ارزی و تورمی را متوجه بانک مرکزی دانست، چرا که کسری بودجه دولت، ناترازی شبکه بانکی، محدودیت منابع ارزی، تحریم‌ها، شوک‌های خارجی و انتظارات تورمی، همگی در شرایط موجود نقش دارند؛ اما وجود این عوامل، مسئولیت بانک مرکزی را منتفی نمی‌کند. او تأکید کرد: بانک مرکزی باید اعلام کند چه میزان ارز با چه هدفی، در چه مقطعی و با چه سازوکاری وارد بازار کرده و نتیجه این مداخلات بر نرخ ارز، ذخایر ارزی و انتظارات تورمی چه بوده است. صرف تزیق ارز نمی‌تواند معیار موفقیت سیاست ارزی باشد؛ باید هزینه و نتیجه مداخله در کنار یکدیگر ارزیابی شود.

امامی‌راد با اشاره به سوابق و عملکرد عبدالناصر همتی در دو دوره ریاست بانک مرکزی گفت: همتی در دوره پیشین ریاست خود بر بانک مرکزی که ۳۴ ماه به طول انجامید، علی‌رغم وعده‌های متعدد، نه تنها توفیقی در کنترل بازار ارز، مدیریت نقدینگی و مهار تورم نداشت، بلکه رکورد افزایش نرخ ارز به میزان ۵،۲۲ درصد در ماه را ثبت کرد که بالاترین نرخ در بین تمام رؤسای بانک مرکزی در دو دهه اخیر است. او ادامه داد: امروز دیگر نوبت وعده نیست؛ نوبت پاسخگویی به سفره‌ای است که هر روز کوچک‌تر می‌شود. همتی سال‌ها درباره تورم و ارز به دیگران انتقاد کرد و نسخه پیچید، اما اکنون که خود در رأس بانک مرکزی قرار دارد، باید کارنامه‌اش را روی میز بگذارد. اگر نرخ ارز، تورم و کاهش ارزش پول ملی همچنان ادامه دارد، باید مسئولیت تصمیم‌ها و نتایج آن را بپذیرد و مشخص کند بانک مرکزی تا کجا می‌خواهد در برابر سقوط ارزش پول ملی صرفاً تماشاگر باشد.

یادداشت

آزادی برای متحدان،
سرکوب برای معترضانمحسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

از بروکسل تا پاریس و از مادرید تا لندن، خیابان‌های اروپا بار دیگر به صحنه اعتراض شهروندانی تبدیل شده‌اند که از شکاف میان وعده‌های دموکراتیک دولت‌ها و واقعیت زندگی خود به ستوه آمده‌اند.

بحران معیشت، دشواری دسترسی به مسکن، مشکلات نظام آموزشی و محدودیت‌های اعمال شده بر برخی تجمعات سیاسی، تصویری متفاوت از اروپایی ارائه می‌کند که سال‌ها خود را الگوی آزادی و حقوق بشر معرفی کرده است. سیاست‌های یک‌طرفه دولت‌ها، تبعیت از اولویت‌های واشنگتن و بی‌اعتنایی به مطالبات اجتماعی، فاصله میان حاکمان و مردم را عمیق‌تر کرده است؛ فاصله‌ای که اکنون در خیابان‌ها خود را نشان می‌دهد. تصاویر منتشرشده از بروکسل، پایتخت بلژیک، بار دیگر تناقض میان ادعاهای دموکراتیک دولت‌های اروپایی و نحوه مواجهه آنها با مطالبات اجتماعی را به نمایش گذاشته است. در ۱۹ اکتبر، ده‌ها هزار نفر در اعتراض به سیاست‌های ریاضتی و افزایش فشارهای اقتصادی به خیابان آمدند. در بروکسل، درگیری‌هایی میان پلیس و گروهی از معترضان رخ داد. این اعتراضات در شرایطی برگزار شد که اتحادیه‌های کارگری با برنامه‌های اقتصادی دولت برای بودجه سال ۲۰۲۷، از جمله تغییرات در سازوکار تعدیل خودکار دستمزدها، افزایش مالیات بر ارزش افزوده و اصلاح نحوه محاسبه ساعات کار مخالفت کرده‌اند.

ماجرای بروکسل بر سر این است که چه کسانی باید هزینه تصمیم‌های اقتصادی دولت را بپردازند. هنگامی که دولت‌ها برای کنترل کسری بودجه به سراغ دستمزدها، مالیات‌ها و مزایای اجتماعی می‌روند، اما هم‌زمان بر افزایش تعهدات دفاعی و نظامی در چارچوب ناتو تأکید می‌کنند.

در فرانسه نیز اعتراضات دانش‌آموزی به یکی از جدی‌ترین چالش‌های داخلی دولت تبدیل شده است. روز پنجشنبه ۸ اکتبر، بنا بر آمار اعلام‌شده از سوی وزارت کشور، حدود ۷۱ هزار و ۵۰۰ نفر در اعتراضات سراسری شرکت کردند که ۲۴ هزار و ۵۰۰ نفر از آنان در پاریس بودند. کمبود معلم، کلاس‌های پرجمعیت و فرسودگی ساختمان‌های مدارس از مهم‌ترین محورهای اعتراضات است. دولت فرانسه وعده داده حدود سه هزار معلم جدید به مدارس اضافه کند. بر اساس گزارش رویترز در ۹ اکتبر، ۱۴۱ مدرسه همچنان تعطیل بودند.

در اسپانیا نیز بحران مسکن، هزاران نفر را به خیابان کشانده است. افزایش هزینه اجاره و دشواری دسترسی به خانه، به‌ویژه برای جوانان و خانواده‌های کم‌درآمد، به مسئله‌ای سیاسی تبدیل شده است. تخلیه یک زن ۸۷ ساله از خانه‌اش در مادرید، به نمادی از این بحران بدل شد و اعتراضات در مادرید و شهرهای دیگر تحت تأثیر قرار داد. دولت پدرو سانچز در ۶ اکتبر از تصویب مجموعه‌ای از اقدامات اضطراری برای حمایت از مستأجران و تسهیل دسترسی به مسکن خبر داد؛ اقدامی که پس از بالا گرفتن اعتراضات و ناکامی قبلی در تصویب تدابیر مسکن صورت گرفت.

بین الملل

بلومبرگ: قطعات حساس جنگنده اف-۳۵ به دست چین رسیده است

گزارش شبکه آمریکایی بلومبرگ حاکی از آن است که قطعات حساس مرتبط با جنگنده رادارگریز اف-۳۵، یکی از پیشرفته‌ترین تسلیحات نیروی هوایی آمریکا، در پی یک خطای اداری و بی‌توجهی به هشدارهای امنیتی، به چین رسیده است؛ رخدادی که پرسش‌هایی جدی درباره امنیت زنجیره تأمین تجهیزات نظامی آمریکا مطرح می‌کند.

بر اساس این گزارش، ماجرا پس از آن رخ داد که یکی از کارکنان شرکت حمل‌ونقل آمریکایی «یونایتد پارسل سرویس» (UPS)، به ایمیلی هشداردهنده درباره ممنوعیت عبور محموله از هنگ‌کنگ توجه نکرد. در نتیجه، محموله‌ای که انتقال آن از این مسیر ممنوع اعلام شده بود، از هنگ‌کنگ عبور کرد و قطعات مورد اشاره در نهایت به چین رسیدند.

اهمیت این پرونده از آنجا ناشی می‌شود که اف-۳۵ از گران‌ترین و پیچیده‌ترین پروژه‌های تسلیحاتی آمریکا به شمار می‌رود و بخش مهمی از برتری عملیاتی ادعایی آن به فناوری‌های پیشرفته، سامانه‌های الکترونیکی و قابلیت‌های رادارگریز وابسته است. دسترسی چین به قطعات حساس این جنگنده می‌تواند نگرانی‌هایی درباره حفاظت از فناوری‌های نظامی و احتمال بهره‌برداری اطلاعاتی از آنها ایجاد کند.

پاسخ صنعا به تداوم تجاوز و محاصره سعودی

ریاض در محاصره هوایی مقاومت

حملات موشکی به فرودگاه‌های عربستان، گزارش کشته شدن سه سعودی، هشدار رسمی صنعا درباره پرواز در آسمان این کشور و فشار نظامی بر نیروهای وابسته به ریاض در تعین از گسترش جبهه‌های تقابل یمن و عربستان حکایت دارد. انصارالله اکنون سیاست چشم در برابر چشم را دنبال می‌کند. پاسخی که از محاصره دریایی و محدودیت‌های اعمال‌شده علیه یمن فراتر رفته و امنیت فرودگاه‌ها و تأسیسات راهبردی عربستان را نیز در کانون تهدید قرار داده است.

آمریکا، کانادا و انگلیس درباره خطرات امنیتی و احتمال اختلال در پروازهای عربستان منتشر شده است.

دامنه هشدارهای صنعا به فرودگاه‌ها محدود نمانده است. یحیی سریع، سخنگوی نیروهای مسلح یمن، به کارکنان و مهندسان تأسیسات نفتی عربستان هشدار داده است که برای حفظ جان خود از حضور در این مراکز خودداری کنند. هم‌زمان، گزارش‌هایی درباره آتش‌سوزی و خسارت در تأسیسات نفتی خریص، رابغ و بقیق منتشر شده است.

نفت ستون اصلی اقتصاد عربستان است و ناامن شدن تأسیسات آن می‌تواند هزینه‌های سنگینی بر ریاض تحمیل کند. کشوری که با اتکا به قدرت نظامی خارجی و پرهزینه خود به دنبال تحمیل اراده‌اش بر یمن بود، اکنون ناچار است برای حفاظت از فرودگاه‌ها، تأسیسات نفتی و مسیرهای ارتباطی خود نیز هزینه بیشتری بپردازد.

در میدان زمینی نیز گزارش‌ها از ادامه درگیری‌ها و عقب‌نشینی نیروهای وابسته به عربستان در جبل حبشی استان تعز حکایت دارد. المیادین گزارش داده است که این نیروها پس از درگیری‌های شدید از منطقه بیرون رانده شده‌اند. همچنین منابع نزدیک به صنعا از آغاز مذاکرات برای تحویل گرفتن شهر تعز بدون درگیری خبر داده‌اند. در همین حال، نیروهای صنعا از حملات موشکی به تجمع نیروهای وابسته به عربستان در مناطق نزدیک باب‌المنذب خبر داده‌اند. این تحولات نشان می‌دهد فشار بر ریاض هم‌زمان در چند جبهه دنبال می‌شود. از مواضع نیروهای هم‌پیمان‌ش در یمن تا فرودگاه‌ها و زیرساخت‌های راهبردی عربستان.

تا زمانی که حملات و محاصره ادامه داشته باشد، خطر گسترش پاسخ‌های نظامی و افزایش هزینه‌های اقتصادی و امنیتی برای عربستان نیز باقی خواهد ماند. راه خروج از این چرخه، تشدید حملات و تکرار تهدیدها نیست بلکه توقف تجاوز و پایان دادن به محاصره یمن است. ریاض نمی‌تواند انتظار داشته باشد آسمان و زیرساخت‌های خودش امن بمانند، اما فرودگاه‌ها و زندگی مردم یمن زیر حملات قرار داشته باشند.

احسان میرباقری

روزنامه‌نگار

که عربستان آغاز کرد و سال‌ها هزینه آن را بر مردم یمن تحمیل کرد.

آخرین اقدام انصارالله به فرودگاه ملک خالد ریاض و یک هواپیمای متعلق به خطوط هوایی سعودی است. مقام‌های سعودی از کشته شدن سه نفر و زخمی شدن شماری دیگر خبر داده‌اند. همچنین خسارت‌هایی به تأسیسات فرودگاهی و هواپیماها وارد شده است.

مرکز هماهنگی عملیات‌های انسانی یمن نیز در ۱۹ اکتبر دومین هشدار خود را به شرکت‌های هواپیمایی صادر کرد. در این هشدار آمده است که آسمان عربستان، به‌استثنای حریم هوایی مکه و مدینه، تا پایان حملات و محاصره یمن در معرض عملیات نیروهای موشکی این کشور خواهد بود.

این هشدار فقط یک موضع‌گیری سیاسی نیست. وقتی شرکت‌های هواپیمایی احتمال حمله و اختلال در پروازها را جدی بگیرند، مسیرهای پروازی تغییر می‌کند، هزینه بیمه و امنیت افزایش می‌یابد و اعتبار عربستان به عنوان مقصد امن سفر و تجارت آسیب می‌بیند. گزارش‌هایی نیز از هشدار

اولین اشتباه و اقدام ساده‌لوحانه عربستان سعودی که از سال ۲۰۱۵ با بمباران یمن و محاصره این کشور آغاز شد همچنان ادامه دارد و سیاست آمریکایی سعودی‌ها تاکنون چیزی جز خسارت و ضرر آورده‌ای برایشان نداشته است. این سیاست امروز به جایی رسیده است که فرودگاه‌های سعودی هدف حملات قرار گرفته، شرکت‌های هواپیمایی درباره پرواز در آسمان عربستان هشدار دریافت می‌کنند و نیروهای هم‌پیمان ریاض در جبهه‌های یمن تحت فشار قرار دارند. انصارالله اکنون همان منطق فشار را علیه طرف مقابل به کار گرفته است که اگر عربستان فرودگاه‌ها و مسیرهای دسترسی یمن را هدف قرار دهد، فرودگاه‌های سعودی نیز از خطر حمله مصون نخواهند بود. اگر محاصره ادامه یابد، ریاض هم باید هزینه ناامن شدن مسیرهای حیاتی خود را بپردازد. این سیاست، اجرای عملی معادله چشم در برابر چشم است. پاسخی به جنگی

فتح الفتوح
انصارالله

در میدان زمینی گزارش‌ها از ادامه درگیری‌ها و عقب‌نشینی نیروهای وابسته به عربستان در جبل حبشی استان تعز حکایت دارد. المیادین گزارش داده است که این نیروها پس از درگیری‌های شدید از منطقه بیرون رانده شده‌اند. همچنین منابع نزدیک به صنعا از آغاز مذاکرات برای تحویل گرفتن شهر تعز بدون درگیری خبر داده‌اند.

سخنان توهین آمیز رویو در خصوص تاریخ ایران نشان می‌دهد تصورات سانتی‌مانتال در خصوص امکان تعامل با آمریکا تاچه اندازه پوچ است

کینه تاریخی

مارکو رویو، وزیر امور خارجه دولت ترامپ، در سفر اخیر خود به یونان سخنانی ایراد کرد که بار دیگر ماهیت تمدن‌ستیز و نژادپرستانه حاکمان سفله آمریکا را برملا ساخت. او با توصیف خشایارشا و هخامنشیان به‌عنوان غارتگر و جانی، نشان داد که

دشمنی واشنگتن نه فقط با جمهوری اسلامی، بلکه با مفهوم تاریخی ایران است. این اظهارات در حالی مطرح شد که برخی ساده‌لوحان داخلی هنوز خیال می‌کنند با دادن امتیازات تجاری می‌توان تاجر نمای کاخ سفید را آرام کرد.

محسن فرهمند
روزنامه‌نگار

سخنرانی اخیر مارکو رویو در یونان پرده‌برداری آشکار از نگاهی بود که گروه شیطان‌ی حاکم بر آمریکا، یعنی ترامپ و دولت‌مردان او، به ایران دارند. رویو در برابر معابد آتن ایستاد و تاریخ ایران را این‌گونه روایت کرد: «۴۸۰ سال پیش از میلاد مسیح، سپاهیان ایران و خشایارشا به این شهر رسیدند و نیایشگاه‌های آن را به آتش کشیدند. آتنی‌ها سنگ‌های عظیم را از فراز پرتگاه‌ها بر سر متجاوزین ایرانی فرو می‌افکندند و پیشروی بزرگ‌ترین امپراتوری آن روزگار را برای چند روز متوقف کردند. سرانجام شکست خوردند. ایرانیان معابد را غارت کردند، نیایشگاه‌ها را سوزاندند و آکروپولیس را با خاک یکسان کردند.»

رویو با برجسته‌کردن واژه‌هایی چون «غارت»، «آتش‌سوزی» و «خاک یکسان کردن»، هخامنشیان را در جایگاه متجاوزانی وحشی قرار داد تا آتنی‌ها را قهرمان جلوه دهد. رویو در بخش دیگری از این سخنرانی اهانت بار با اعتراف به عجز غرب در برابر فرهنگ شهادت و ظلم‌ستیزی ایرانی و با دروغی وقاحت بار در باره انجام عملیات انتحاری توسط کودکان ایرانی اظهار کرد: «در برابر فرهنگ یونانی و غربی، فرهنگ مرگ‌پرستی ایرانیان قرار دارد، آنها کودکانی رو که عملیات انتحاری انجام می‌دهند، به‌عنوان قهرمان ملی معرفی می‌کنه و مرگ را هدف خود می‌دانند» توهین رویو به شهید حسین فهمیده در شرایطی است که ژن کثیف آمریکایی توقع این را داشت که ایران هیچ مقاومتی در برابر مهاجم و حمله‌کننده به کشور نداشته باشد.

توهانات ماندگار، از ترامپ تا گراهام

این نخستین بار نیست که مقامات دولت شیطان‌ی ترامپ به تاریخ و هویت ایرانی اهانت می‌کنند. لیندسی گراهام، سناتور به درک واصل شده که رابطه نزدیکی با فرزند شاه مخلوع داشت، پیش‌تر در برنامه «Fox & Friends» گفته بود: «اگر آزمایش دی‌ان‌ای بدهد،

احتمالاً ایرانی از آب درمی‌آید و این موضوع «وحشتناک» خواهد بود. «گراهام همچنین در اظهاراتی، جنگ را پایان دهنده به «درگیری دوهزارساله با ایران» خوانده بود. این زبان، فراتر از مخالفت با جمهوری اسلامی، حامل نوعی نگاه خصمانه به مفهوم تاریخی ایران و تمدن ایران است.

ترامپ نیز در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل در ۲۲ سپتامبر ۲۰۲۶، صراحت بیشتری به خرج داد. او گفت: «برای ۵۱ سال، ایران با خونریزی و کشتار جمعی حکومت کرده، مرگ و کشتار و هرج و مرج را در سراسر خاورمیانه و فراتر از آن پخش کرده است. آن‌ها قلدر خاورمیانه بودند، اما دیگر قلدر نیستند.»

عدد ۵۱ سال در این سخنرانی و نیز در پست‌های ترامپ در شبکه «Truth Social» و سخنرانی او در دالاس تکرار شده است. انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ رخ داد و تا سال ۲۰۲۶ حدود ۴۷ سال فاصله دارد. بنابراین، اگر عدد ۵۱ سال را مبنای محاسبه قرار دهیم، مبدأ زمانی مورد اشاره ترامپ به حدود سال ۱۹۷۵ بازمی‌گردد؛ یعنی دوران رژیم پهلوی. این نکته دست‌کم نشان می‌دهد که روایت او از «۵۱ سال رفتار بد» رانمی‌توان صرفاً به دوره پس از انقلاب اسلامی محدود کرد. ترامپ بار دیگر در موضعی اظهار داشت: «ما کشوری داریم که برای ۵۰ سال قلدر خاورمیانه بوده. اگر درست فکر کنید واقعاً ۵۱ سال است، درست است؟ ما ۴ سال است که می‌گفتیم ۴۷ سال». این ادعان نشانگر این است که او از هرسیاستی که کمی با همسویی ۱۰۰ درصدی با مواضع کاخ سفید نداشته باشد بیزار است.

همین نگاه تمدن‌ستیز در تهدیدهای صریح ترامپ نیز دیده می‌شود. او در آوریل ۲۰۲۶ در پیامی نوشت: «یک تمدن کامل امشب خواهد مرد، هرگز دوباره باز نخواهد گشت. من نمی‌خواهم این اتفاق بیفتد، اما احتمالاً خواهد افتاد.» ترامپ بارها تهدید کرده است که آمریکا ایران را به عصر حجر بازمی‌گرداند؛ جایی که به ادعای او، ایران به آن تعلق دارد. او پیش‌تر نیز، پس از ترور سردار سلیمانی، تهدید

کرده بود که ۵۲ مکان فرهنگی ایران را هدف قرار خواهد داد و گفته بود: «آن‌ها اجازه دارند مردم ما را بکشند و ما اجازه نداریم به سایت فرهنگی شان دست بزنیم؟»

دشمنی آخرالزمانی

این مواضع حاکمان آمریکا از دو جهت قابل بررسی است. نخست آنکه در نگاه جریان حاکم بر واشنگتن، دشمنی با ایران گاه از چارچوب اختلافات متعارف سیاسی و امنیتی فراتر می‌رود و به زبانی تمدنی، الهیاتی و آخرالزمانی نزدیک می‌شود. تأسف بار آنجاست که برخی در داخل کشور، از جمله در میان مقاماتی همچون پزشکیان و عراقچی و چهره‌های برج‌امی مانند ظریف، همچنان این واقعیت را نادیده می‌گیرند که ترامپ و اطرافیانش رانمی‌توان تاجران معامله‌پذیری دانست که با چند امتیاز اقتصادی از مواضع خود عقب‌نشینی می‌کنند. حمایت عاشقانه و غیرمنطقی ترامپ از اسرائیل و تهدیدهای مکرر علیه ایران که نقد جدی حامیان مهم وی همچون تاکر کارلسون و مارجرى تیلور گرین را به همراه داشت، نشان می‌دهد که ترامپ دشمنی ذاتی و اخ‌الزمانی با ایران داشته و تنها ساده اندیشی می‌تواند ترامپ را در قبال ایران تاجر ببیند. باین حال، در رویکردی که در فواق قالبیاف و پزشکیان بازتاب می‌یابد، همچنان امضا و تعهد ترامپ «سند پیروزی» معرفی می‌شود.

وجه دوم ماجرا متوجه کسانی است که همچنان از فرزند شاه مخلوع و وطن‌فروشی‌های او و نوکری‌اش برای ترامپ و نتانیاهو حمایت می‌کنند. این جریان یانمی‌خواهد یانمی‌تواند درک کند که ترامپ با نگاهی نژادپرستانه و تحقیرآمیز به ایران می‌نگرد و دشمنی را بارها در قالب تعابیری مطرح کرده که دامنه آن از مفهوم جمهوری اسلامی فراتر می‌رود. تقلیل این خصومت به اختلاف با انقلاب اسلامی و خیال‌پردازی درباره بازگشت به گذشته‌ننگین بار پهلوی، راه‌فرار از واقعیتی است که حتی ادبیات خود ترامپ نیز آن را پیچیده‌تر از این توجیهات نشان می‌دهد.

یادداشت

ترامپ؛ روی دنده فریب

پدرام حسینی
روزنامه‌نگار

دونالد ترامپ بار دیگر با ادعای «گفت‌وگوهای سازنده» با ایران، از ادامه محاصره اقتصادی، عبور بی‌سابقه نفت از تنگه هرمز و حمله نکردن به ایران پیش از انتخابات میان‌دوره‌ای سوم نوامبر سخن گفته است. اما این اظهارات در شرايطی مطرح می‌شود که گزارش‌ها از آماده‌سازی پنتاگون برای یک عملیات سه‌روزه، افزایش تحرکات نظامی و احتمال حمله در هفته‌های پیش رو حکایت دارد. این ادعاها با واکنش کنایه‌آمیز باراک اوباید، خبرنگار اکسیوس، مواجه شد؛ کسی که با یادآوری سوابق قبلی ترامپ، فاصله میان اظهارات علنی او و تصمیم واقعی برای جنگ را برجسته کرد.

اوباید یادآوری کرد که در ژوئن ۲۰۲۵، پیش از عملیات «چکش نیمه‌شب»، کاخ سفید از تصمیم‌گیری ترامپ ظرف دو هفته برای مذاکرات سخن می‌گفت، در حالی که رئیس‌جمهور آمریکا پیشاپیش تصمیم حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران را گرفته بود. همچنین کمتر از ۲۴ ساعت پیش از حملات آمریکا و اسرائیل در ۹ اسفند، ترامپ مدعی شده بود هنوز درباره ورود به جنگ تصمیمی نگرفته است؛ حال آنکه مجوز حملات صادر شده بود. گزارش نیویورک تایمز از بررسی گزینه‌های پنتاگون برای کارزاری حدوداً سه‌روزه علیه پایگاه‌های موشکی و پهپادی، زیرساخت‌های انرژی و مراکز فرماندهی نظامی ایران خبر می‌دهد. تصاویر منتشرشده از فرودگاه بن‌گوریون نیز از ورود شمار زیادی هواپیمای سوخت‌رسان حکایت دارد و داده‌های فلیت‌رادار، بنا بر گزارش‌های مورد اشاره، حرکت پی‌درپی هواپیماهای ترابری نظامی گلوب‌مستر آمریکا از آلمان به سوی خاورمیانه را نشان می‌دهد. هم‌زمان، گزارش‌ها از احتمال رسیدن ناوگروه هواپیما برروزولت به منطقه تا اواخر اکتبر حکایت دارند.

افزایش احتمال حمله تا پایان اکتبر، در صورت صحت ارزیابی‌های منتشرشده، به محاسبه‌ای خطرناک وابسته است: اینکه پاسخ ایران محدود بماند و عمدتاً از مسیر جبهه مقاومت صورت گیرد. اگر واشنگتن و تل‌آویو واکنش تهران را مهارشدنی تصور کنند، ممکن است ضربه‌ای محدود را کم‌هزینه بدانند. اما حملات مستقیم و سنگین ایران به پایگاه‌ها و دارایی‌های آمریکا یا اسرائیل، به‌ویژه با تلفات انسانی بالا، می‌تواند سناریوی ضربه سه‌روزه را به جنگی منطقه‌ای تبدیل کند و محاسبات سیاسی کاخ سفید را برهم بزند.

در چنین شرایطی، ادعای تعویق حمله تا پس از انتخابات آمریکا را نباید تضمینی قطعی تلقی کرد. ترامپ نشان داده در تعهد به اسرئیل گرچه اقدامی منطقی نباشد آن را انجام خواهد داد و ممکن است برای کنترل بازار نفت و جلوگیری از جهش قیمت‌ها پیام آرامش بفرستد و هم‌زمان آخرین تدارک‌های جنگی را انجام دهد.

واقعیت آن است که وعده ترامپ، با توجه به سابقه فریب‌پیش از حملات گذشته و شواهد آرایش نظامی، بیش از آنکه سند کنار رفتن گزینه جنگ باشد، بخشی از عملیات روانی واشنگتن است. پاسخ درست به این وضعیت، نه دل‌بستن به وعده‌های لفظی و نه پیش‌گویی قطعی جنگ، بلکه حفظ آمادگی بازدارنده، رصد دقیق تحرکات نظامی و پرهیز از محاسبه برپایه موضع فردی مانند ترامپ است.

تهدید تمدنی پشت نقاب مذاکره

از توصیف خشایارشا به‌عنوان غارتگر در سخنان رویو در آتن تا تهدید ترامپ به نابودی یک تمدن کامل، نشانه‌ها از خصومتی فراتر از اختلاف با جمهوری اسلامی حکایت دارد. وقتی رئیس‌جمهور آمریکا از بازگرداندن ایران به عصر حجر سخن می‌گوید و حتی محاسبه زمانی ادعاهایش با عمر جمهوری اسلامی همخوانی ندارد، دل‌بستن به امتیازهای اقتصادی و توافق با واشنگتن، چیزی جز نادیده‌گرفتن ماهیت واقعی این دشمنی نیست.

یادداشت

باضیا؛ توقیف کافی نیست!

مسعود حنیفی
روزنامه‌نگار

بالاخره «باضیا» متوقف شد؛ خبری که نه تنها خیلی خوب است، بلکه به نظر می‌رسد کمی هم دیر اتفاق افتاده است. صفحه رسمی برنامه اعلام کرده تولید و پخش آن در یوتیوب تا اطلاع ثانوی تعطیل شده و این توقف پس از حاشیه‌های اخیر و اعلام جرم دادستانی تهران علیه عوامل برنامه رخ داده است. اما اصل ماجرا از همین جا شروع می‌شود. مبدا توقیف «باضیا» به پایان ماجرا تبدیل شود؛ مبدا چند روزی برنامه تعطیل شود، چند خبر درباره توقف آن منتشر شود، عده‌ای برایش مظلوم‌نمایی کنند و بعد، همین توقیف به یک ابزار تبلیغاتی برای بازگشت دوباره برنامه تبدیل شود. اگر توقیف شده یعنی جرمی وجود داشته و این جرم مسئولی داشته که باید پاسخگو باشد. نه اینکه صرفا کرکره را پایین بکشیم و چندی بعد دوباره بالا ببریم.

یکی از مشکلات حوزه فرهنگ در دپلت چهاردهم همین واکنش‌های مقطعی است. یک برنامه ساخته می‌شود، قسمت پشت قسمت منتشر می‌شود، مخاطب جمع می‌کند و بعد، وقتی حاشیه‌ای جدی شکل گرفت، تازه مسئولان فرهنگی و دستگاه‌های نظارتی متوجه می‌شوند که چه چیزی در حال تولید و توزیع بوده است. این اسمش حکمرانی فرهنگی نیست؛ حکمرانی فرهنگی یعنی دستگاه متولی، میدان را بشناسد، سیاست داشته باشد، مسئولیت‌ها را مشخص کند و پیش از تبدیل شدن یک مسئله به بحران، برای آن تصمیم بگیرد.

توقیف اگر قرار است اتفاق بیفتد، باید بخشی از یک روند روشن باشد، نه یک واکنش هیجانی. قرار نوشتن مسئله فرهنگی را با بستن و تعطیل کردن حل کنیم؛ اما قرار هم نیست هر محتوایی بدون مسئولیت تولید شود و بعد، برخورد با آن به یک خبر چندروزه محدود شود. «باضیا» امروز متوقف شده، اما فردا ممکن است برنامه دیگری با نام دیگری و در بستر دیگری همان مسیر را طی کند. آنچه باید متوقف شود، فقط یک برنامه نیست؛ بی‌صاحبی در سیاست‌گذاری فرهنگی و رسانه‌ای است.

حکمرانی فرهنگی یعنی وقتی دستگاه مسئول تصمیمی می‌گیرد، تا انتهای مسیر بایستد؛ هم درباره تخلف احتمالی رسیدگی شود، هم مسئولیت تولیدکننده و مجری و همان روشن باشد و هم برای برنامه‌های مشابه سازوکار مشخصی وجود داشته باشد. اگر قرار باشد «باضیا» توقیف شود و پرونده هم با همین توقیف بسته شود، نه تنها مسئله‌ای حل نشده، بلکه توقیف خودش تبدیل به بخشی از تبلیغات برنامه شده است.

پس توقف «باضیا» خبر خوبی است؛ اما توقیف، پایان کار نیست؛ تازه باید دید حکمرانی فرهنگی از اینجا چه می‌کند.

نگاهی به دغدغه‌ها و توصیه‌های رهبر شهید در حوزه کودک و نوجوان

کودک و نوجوان در منظومه فکری رهبر شهید

دانش‌آموزان- حاکمی از تأکید مداوم بر تکوین شاخصه شخصیتی انسان در سنین پایه است. از منظر رهبر شهید، رهاسازی زیست‌بوم تربیتی کودک، انفعال در برابر واردات بی‌قاعده محصولات فرهنگی و غفلت از اقتضائات زیباشناختی تولیدات هنری برای کودکان و نوجوانان، زمینه‌ساز تسخیر ذهن و تخریب حس تعلق ملی نسل نو خواهد شد. رویکردی که چاره بنیادین را در ساخت چرخه‌ای کامل و منسجم از تولیدات بومی می‌داند.

هم‌زمان با هفته کودک و نوجوان، بازخوانی منظومه فکری رهبر انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که این حوزه نزد ایشان خط مقدم راهبردی در مهندسی فرهنگی و تقابل هویتی با تمدن غرب به شمار می‌رود. بررسی دقیق بیانات ایشان در دهه‌های گذشته -از دیدار مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در اردیبهشت ۱۳۷۷ تا تذکرات جدی به اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در آذر ۱۳۹۲ و دیدارهای سالانه با معلمان و

وحید ناظری
روزنامه‌نگار

بررسی سیر تاریخی مواضع رهبر شهید آشکار می‌سازد که مقوله کودک و نوجوان در نگاه ایشان با چهار ستون اصلی تبیین می‌شود: «شخصیت‌سازی در سنین پایه»، «زنجیره صنایع فرهنگی و کاراکترسازی»، «بهره‌گیری از ظرفیت‌های دراماتیک هنر» و «پرورش غرور و آگاهی تاریخی».

نقطه عطف این رویکرد در بیانات ۲۳ اردیبهشت ۱۳۷۷ خطاب به مدیران و مربیان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان نمایان شد. جایی که ایشان دوران کودکی را سرنوشت‌سازترین مقطع برای کاشتن بذر فضائل اخلاقی، تعقل و ایمان توصیف کردند. در آن دیدار تصریح شد که انتقال ارزش‌ها نیازمند زبانی فاخر و غیرمستقیم است و نویسندگان و هنرمندان این عرصه باید از برجسته‌ترین نخبان کشور باشند، چرا که ساده‌انگاری در تولید آثار داستانی یا نمایشی برای کودک، نقض غرض تربیتی خواهد بود. توجه توأمان رهبر شهید انقلاب به فرم و محتوا در تربیت کودکان و نوجوانان در این مورد بسیار برجسته است.

ضلع دوم این اندیشه به وجه انضمامی و اقتصاد فرهنگ مربوط می‌شود. در دیدار ۱۹ آذر ۱۳۹۲ با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ایشان با نقد صریح غفلت دستگاه‌های رسمی از بازار اسباب‌بازی و عروسک، منطق مدرن «کاراکترسازی رسانه‌ای» را صورت‌بندی کردند. به تعبیر ایشان، تولید صرف یک اسباب‌بازی بدون خلق پیوست فرهنگی شکست می‌خورد؛ نمادها و شخصیت‌های بومی زمانی در سبد مصرف کودک جایگزین الگوهای وارداتی می‌شوند که پیش‌تر در قالب ده‌ها فیلم سینمایی،

یادداشت

رویا‌های بن سلمان یکی پس از دیگری دود می‌شود!

سعید مصباح
روزنامه‌نگار

عربستان سعودی چند سالی است که می‌خواهد با پول نفت برای خودش فرهنگ بخرد؛ از کنسرت و ستاره‌های هالیوودی تا جشنواره فیلم و جایزه‌های پرزرق‌وبرق. پروژه‌ای که قرار بود چهره تازه‌ای از عربستان وهابی به جهان نشان دهد و ریاض را از پایتخت نفت به پایتخت سرگرمی منطقه تبدیل کند. اما حالا خبر رسیده است که «جوی اواردز» ۲۰۲۷، همان مراسم پرطمطراقی که قرار بود ژانویه آینده در ریاض برگزار شود، در پی کاهش هزینه‌ها لغو خواهد شد. روتیزر این خبر را به نقل از دو منبع مطلع منتشر کرده، هرچند هنوز برگزارکنندگان رسماً آن را تأیید نکرده‌اند.

ماجرای اما فقط لغویک مراسم نیست. «جوی اواردز» تاج پروژه سرگرمی عربستان بود؛ جایی که ستاره‌هایی مثل کتی پری و رایلی ویلیامز روی صحنه می‌رفتند و ریاض تلاش می‌کرد با نور و موسیقی و فرش قرمز، تصویری تازه از خودش بسازد. حالا اما همان پروژه‌ای که قرار بود نماد قدرت فرهنگی عربستان باشد، در نخستین پیچ جدی اقتصادی و امنیتی ترک برداشته است. جشنواره فیلم دریای سرخ نیز به سال ۲۰۲۷ موکول شده و جشنواره موسیقی «ساندستورم» هم امسال برگزار نخواهد شد. بن سلمان هنوز «موسم ریاض» را دنبال می‌کند و قرار است از ۲۱ اکتبر دوره تازه آن آغاز شود اما مشخص نیست که در سایه حملات قهرمانانه انصاری‌پن چه بر سر این موسم نیز خواهد آمد. وقتی قرار باشد فرهنگ را با تزییق میلیاردها دلار و آوردن ستاره‌های خارجی بسازید، طبیعی است که نخستین چیزی که در زمان فشار مالی و تنگناهای امنیتی زیر تیغ برود، همان ویتربنی باشد که بیش از آنکه محصول فرهنگ باشد، محصول بودجه نفتی بوده است.

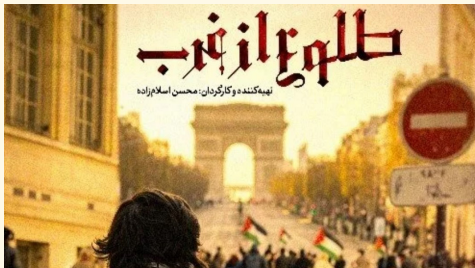
این همان تفاوت میان صنعت فرهنگ و خرید فرهنگ است. فرهنگ را نمی‌شود صرفاً با آوردن یک خواننده آمریکایی، چند بازیگر هالیوودی، یک فرش قرمز و ده‌ها دوربین ساخت. فرهنگ اگر ریشه نداشته باشد، با کاهش بودجه جمع می‌شود و اگر پشتوانه اجتماعی نداشته باشد، با تغییر اولویت‌های حکومت به حاشیه می‌رود. شاید عربستان حالا تازه متوجه شده باشد که فرهنگ، پروژه عمرانی نیست که با پول بیشتر، طبقه دیگری روی آن اضافه کنید. ماچرا برای ایران اما یک درس بزرگ‌تر هم دارد. فرهنگ را نه می‌توان با پول نفت خرید و نه می‌توان با بودجه دولتی زنده نگه داشت؛ اما درست به همان اندازه خطرناک است که مسئولان فرهنگی خیال کنند با برگزاری چند جشنواره، چند مراسم و چند شو، فرهنگ ساخته‌اند. فرهنگ وقتی ماندگار می‌شود که مخاطب، هنرمند و جامعه آن را از خود بدانند، نه اینکه هر سال منتظر بمانند ببینند بودجه امسال چقدر است.

در نهایت این لغوشدن‌ها در عربستان شاید پاسخی باشد به کسانی که در سال‌های اخیر پروژه‌های بن‌سلمان را بر سر ما می‌کوبیدند و او را از هر نظر الگوی توسعه معرفی می‌کردند. به نظر می‌رسد که این قشر به این نتیجه رسیده باشند که راهی که جمهوری اسلامی در حوزه فرهنگ، ورزش و مسائلی نظیر آن پیموده، هر چند اشکالاتی داشته اما به مراتب بزرگ‌تر و باشکوه‌تر از آن است که با عربستان بن سلمان قیاس شود.

می‌کند تصویری از واکنش افکار عمومی غرب به جنایات رژیم صهیونیستی ارائه دهد.

اسلام‌زاده در این مجموعه با سفر به فرانسه، بلژیک و هلند، پای صحبت فعالان حوزه فلسطین و غزه نشسته و روایت‌هایی از جریان‌های حامی فلسطین در اروپا ثبت کرده است؛ روایت‌هایی که نشان می‌دهد مسئله فلسطین، فراتر از مرزهای جغرافیایی خاورمیانه، به یکی از محورهای اعتراضات و مطالبه‌گری مردمی در غرب تبدیل شده است.

اهمیت این مستند در بازتاب صدای مردمی است که در برابر روایت‌های رسمی و حمایت‌های سیاسی از رژیم صهیونیستی، بر ضرورت دفاع از مردم غزه تأکید دارند. «طلوع از غرب» محصول مشترک مرکز هنری رسانه‌ای نهضت و مؤسسه فرهنگی هنری اندیشه شهید آوینی است و هر شب ساعت ۲۱ از شبکه افق روی آنتن می‌رود.

هم‌زمان با سالگرد عملیات طوفان الاقصی، مجموعه مستند شش قسمتی «طلوع از غرب» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی محسن اسلام‌زاده، از شبکه افق سیما پخش خود را آغاز کرده است؛ اثری که به سراغ موج حمایت‌های مردمی از مردم غزه در کشورهای اروپایی رفته و تلاش

طلوع حمایت از فلسطین در قلب اروپا